

**Betreft: Verzoek om invoering van een Bijzondere Overgangsregeling voor Afghaanse burgers die in 2021 in het kader van de evacuatieoperatie naar Nederland zijn overgebracht**

Aan:

- De leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
- De Minister van Asiel en Migratie
- De directie van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

CC:

- Fractievoorzitters van de politieke partijen in de Tweede Kamer
- VluchtelingenWerk Nederland
- Amnesty International Nederland
- Overige relevante organisaties die zich inzetten voor de rechten van vluchtelingen

Geachte dames en heren,

Wij, een groep Afghaanse burgers die na de val van Kabul in augustus 2021 samen met onze gezinnen in het kader van de speciale evacuatieoperatie van de Nederlandse overheid naar Nederland zijn overgebracht, richten ons met gevoelens van grote dankbaarheid, respect en hoop tot u.

Velen van ons liepen vanwege directe of indirecte samenwerking met Nederlandse instellingen, projecten en missies, alsmede met de internationale gemeenschap in Afghanistan, een ernstig veiligheidsrisico. In een van de moeilijkste periodes van ons leven heeft de Nederlandse overheid verantwoordelijkheid genomen voor onze evacuatie en bescherming. Voor deze daad van menselijkheid en betrokkenheid zullen wij Nederland altijd dankbaar blijven.

Inmiddels zijn bijna vijf jaar verstreken sinds deze gebeurtenissen. Gedurende deze periode hebben wij ons actief ingezet voor onze integratie in de Nederlandse samenleving. Onze kinderen volgen onderwijs aan Nederlandse scholen, mbo-instellingen, hogescholen en universiteiten. Velen van ons zijn actief op de arbeidsmarkt, hebben de Nederlandse taal geleerd, hun inburgering afgerond en dragen als verantwoordelijke, betrokken en constructieve leden bij aan de Nederlandse samenleving.

Volgens cijfers van de Nederlandse overheid en het Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn ongeveer 1.800 personen tijdens de eerste fase van de evacuatieoperatie in augustus 2021 naar Nederland overgebracht, gevolgd door anderen in latere fasen. Deze groep vormt een duidelijk afgebakende en identificeerbare categorie mensen die onder uitzonderlijke omstandigheden en op basis van een bijzondere overheidsbeslissing naar Nederland is gebracht. Indien de regering, het parlement of andere betrokken instanties dit wenselijk achten, zijn wij bereid om nadere, gespecificeerde en verifieerbare gegevens over deze groep te verstrekken.

Een belangrijk en uniek kenmerk van deze groep is dat alle leden beschikken over een A-status (vluchtelingenstatus op grond van het Vluchtelingenverdrag van Genève). De Nederlandse overheid heeft na individuele beoordeling van onze dossiers onze behoefte aan internationale bescherming erkend en de verantwoordelijkheid voor onze bescherming aanvaard.

Binnen deze groep bevinden zich personen met waardevolle professionele achtergronden, waaronder universitair docenten, mensenrechtenverdedigers, journalisten, advocaten, officieren van justitie, tolken, deskundigen op het gebied van de rechtsstaat, technische specialisten en ervaren medewerkers van internationale projecten. Velen van hen zijn inmiddels actief op de Nederlandse arbeidsmarkt of zetten zich via vrijwilligerswerk in voor de samenleving.

Onze belangrijkste zorg betreft de gevolgen van de nieuwe asielwetgeving en het vervallen van de mogelijkheid om een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd te verkrijgen. Een groot deel van deze groep heeft zijn leven en de toekomst van zijn gezin gepland op basis van de wet- en regelgeving die van kracht was op het moment van aankomst in Nederland. Sommigen hebben reeds vóór de wetswijziging een aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd ingediend, terwijl anderen nog slechts enkele maanden verwijderd waren van het voldoen aan de wettelijke termijn van vijf jaar verblijf.

Daarnaast hebben verschillende leden van deze groep reeds leges betaald, bevestigingen van de bevoegde instanties ontvangen en hun toekomst afgestemd op het destijds geldende juridische kader. Op het moment van indiening van hun aanvragen gold een duidelijk juridisch kader waarop betrokkenen mochten vertrouwen. Daarom achten wij het passend dat, wanneer duidelijke overgangsbepalingen ontbreken, eventuele onduidelijkheden worden beoordeeld met inachtneming van fundamentele rechtsbeginselen, zodat de rechten en gerechtvaardigde verwachtingen van personen die vóór de wetswijziging de vereiste juridische stappen hebben gezet, behouden blijven.

Naar onze mening raakt de situatie van deze groep rechtstreeks aan fundamentele beginselen van het Nederlandse publiekrecht en de rechtsstaat, waaronder het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en de noodzaak van een rechtvaardige overgangsregeling. Wij hebben onze keuzes gemaakt op basis van het juridische kader dat gold ten tijde van onze aankomst en vestiging in Nederland, hebben ons geïntegreerd in de samenleving en plannen gemaakt voor onze eigen toekomst en die van onze kinderen. Een plotselinge wijziging van de juridische omstandigheden op het moment dat deze rechten binnen bereik komen, zonder passende overgangsmaatregelen, kan onevenredige gevolgen hebben voor de rechtszekerheid, de psychologische stabiliteit en het gerechtvaardigde vertrouwen van onze gezinnen.

Daarnaast blijft de situatie in Afghanistan uiterst zorgwekkend en instabiel. Talrijke internationale rapporten wijzen op ernstige beperkingen van fundamentele rechten, in het bijzonder voor vrouwen en meisjes, evenals op voortdurende risico's voor personen die hebben samengewerkt met de voormalige overheid of internationale organisaties. Veel van onze gezinnen hebben dochters en vrouwen die in Nederland de mogelijkheid hebben gekregen om vrij onderwijs te volgen, deel te nemen aan de arbeidsmarkt en een toekomst op te bouwen die gebaseerd is op vrijheid, menselijke waardigheid en gelijkheid.

Wij maken ons eveneens grote zorgen over de jonge generatie. Jongeren die de afgelopen jaren in Nederlandse scholen en onderwijsinstellingen zijn opgegroeid, hebben de Nederlandse taal op natuurlijke wijze geleerd, de waarden van de Nederlandse samenleving omarmd en zien hun toekomst in dit land. Velen van hen hebben inmiddels sterke educatieve, sociale en culturele banden met Nederland opgebouwd. Het voortduren van een tijdelijke verblijfsstatus en het ontbreken van een duidelijk perspectief op verblijfszekerheid kan negatieve gevolgen hebben voor hun gevoel van veiligheid, motivatie en duurzame maatschappelijke participatie.

In dit verband verdienen ook de humanitaire en juridische aspecten die verband houden met het privé- en gezinsleven bijzondere aandacht, waaronder de bescherming die voortvloeit uit artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Dit geldt in het bijzonder voor kinderen die een aanzienlijk deel van hun leven in Nederland hebben doorgebracht en diep geworteld zijn geraakt in de Nederlandse samenleving.

Wij benadrukken dat ons verzoek niet is gericht tegen de hervorming van het asielstelsel en evenmin neerkomt op een verzoek om een uitzonderingspositie buiten het wettelijke kader. Ons verzoek is beperkt, concreet, proportioneel en redelijk.

Wij verzoeken de Nederlandse regering, het parlement en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) om de mogelijkheid te onderzoeken van de invoering van een bijzondere overgangsregeling voor Afghaanse burgers die:

1. In het kader van de evacuatieoperatie van 2021 of in dezelfde periode naar Nederland zijn overgebracht;
2. Beschikken over een erkende vluchtelingenstatus (A-status);
3. Vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving een aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd hebben ingediend, dan wel op het punt stonden aan de wettelijke voorwaarden daarvoor te voldoen;
4. *Mede gelet op het algemeen aanvaarde rechtsbeginsel dat wetgeving in beginsel geen terugwerkende kracht behoort te hebben ten nadele van personen die reeds onder het*